

Statenvoorstel 13/13 A

Voorgestelde behandeling :
PS-vergadering : 22 maart 2013
Statenvoorstel : Commissie voor Mobiliteit en Financiën,
1 maart 2013

Onderwerp

Toezichtbrief begroting 2013

Datum

22 januari 2013

Documentnummer

3344783

Directie

Middelen

Bijlage(n)

2

Aan Provinciale Staten van Noord-Brabant,

Samenvatting

Van de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties is een toezichtbrief ontvangen, gericht aan Provinciale Staten over de provinciale begroting 2013. De toezichtbrief bevat geen bijzondere specifieke punten.

Dit Statenvoorstel is er op gericht de brief aan de minister in reactie op de toezichtbrief vast te stellen.

1. Inleiding

Op grond van de Provinciewet legt de provincie jaarlijks de begroting ter toetsing voor aan de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. De Minister kan als toezichthouder bepalen of de begroting van de provincie en de daarop volgende begrotingswijzigingen zijn goedkeuring behoeven.

Ook de begroting 2013 is door de provincie ná vaststelling door Provinciale Staten naar het ministerie van BZK gestuurd en heeft geleid tot twee toezichtbrieven aan PS respectievelijk GS.

2. Uitkomsten van toets van de begroting

De toets die door het Ministerie van Binnenlandse Zaken op de provinciale begrotingen is uitgevoerd bevat naast het onderzoek van de begroting inclusief het onderzoek naar materieel evenwicht, een onderzoek naar het grondbeleid en een onderzoek naar de verbonden partijen.

In de brief aan PS wordt door de toezichthouder aangegeven:

- dat de begroting 2013 van de provincie Noord-Brabant op hoofdlijnen voldoet aan de eisen die het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten daaraan stelt. De begroting van de provincie blijft onder de repressieve toezichtvorm, dat betekent dat de begroting en de daarop volgende begrotingswijzigingen geen goedkeuring van de minister behoeven;
- dat naar het grondbeleid door de toezichthouder in 2012 onderzoek is ingesteld, met als constatering dat het grondbeleid voor provincies een andere functie heeft dan voor gemeenten, dat ook provincies risico's lopen maar dat die over het algemeen in de paragrafen weerstandsvermogen en grondbeleid voldoende aandacht krijgen;
- dat de paragraaf verbonden partijen verder kan worden verbeterd door bij de gemeenschappelijke regelingen ook te vermelden wat het provinciaal aandeel in die regelingen is;
- dat de Regionale Uitvoeringsdiensten (RUDs) onder preventief toezicht worden gesteld;
- dat de provincie gebruik maakt van derivaten. In de paragraaf treasury in de begroting van Noord-Brabant (zie blz. 174) is dit derivaat toegelicht.

Datum

22 januari 2013

Documentnummer

3344783

In de toezichtbrief zijn in tegenstelling tot voorgaande jaren geen specifieke punten opgenomen waarbij van de zijde van het ministerie op een reactie wordt aangedrongen.

In de slotpassage van de toezichtbrief aan PS wordt aangegeven dat een eventuele reactie van PS graag vóór 1 april 2013 wordt ontvangen. PS worden gevraagd de ontwerpreactie op de toezichtbrief vast te stellen.

3. Het voorstel

Wij stellen u voor te besluiten conform bijgaand ontwerp-besluit.

Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant,
de voorzitter

de secretaris

prof. dr. W.B.H.J. van de Donk

drs. W.G.H.M. Rutten

Auteur: J.B.A.M. Eppenhof toestel (073) 680 84 53

Bijgevoegd treft u de volgende bijlagen aan:

1. de toezichtbrief aan Provinciale Staten
2. de ontwerpreactie aan de minister van Binnenlandse Zaken

Ontwerp-besluit 13/13 B

Voorgestelde behandeling :
PS-vergadering : 22 maart 2013
Statencommissie : Commissie voor Mobiliteit en Financiën,
1 maart 2013

Onderwerp

Toezichtbrief begroting 2013

Datum

22 januari 2013

Documentnummer

3344783

Directie

Middelen

Bijlage(n)

2

Provinciale Staten van Noord-Brabant,

- gelezen het voorstel van Gedeputeerde Staten, d.d. 22 januari 2013;
- gelet op artikel 193 t/m 215 van de Provinciewet;
- gelet op het advies van de commissie voor Mobiliteit en Financiën d.d. 1 maart 2013;

besluiten:

De brief aan de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties over de provinciale begroting 2013 vast te stellen.

's-Hertogenbosch, 22 maart 2013

Provinciale Staten van Noord-Brabant,

de voorzitter

de griffier

17 DEC. 2012

> Retouradres Postbus 20011 2500 EA Den Haag

Provincie Noord-Brabant

Provinciale Staten van Noord-Brabant
Postbus 90151
5200 MC 'S-HERTOGENBOSCH

R: C 207 3975

3316154
MID_C

STGR

**Bestuur, democratie en
financiën**
Financieel en informatiestelsel
Schedeldoekshaven 200
2511 EZ Den Haag

Postbus 20011
2500 EA Den Haag
www.rijksoverheid.nl

Contactpersoon
M.J. Meijberg
T 06-38825167
martijn.meijberg@minbzk.nl

Kenmerk
2012-0000704800

Datum 14 december 2012

Betreft financieel toezicht: vorm en bevindingen

1. Inleiding en toezichtvorm voor 2013

Met deze brief informeer ik u over de financiële toezichtvorm voor 2013 en de overige toezichtbevindingen. Gedeputeerde Staten ontvangen een afschrift van deze brief. Over de door mij bij het financiële toezicht gehanteerde uitgangspunten en overige aandachtspunten heb ik u eerder, bij brief van 25 april 2012, kenmerk 2012-0000234677, geïnformeerd. In die brief heb ik de elementen die een rol spelen bij mijn toetsing van de realiteit van uw begroting en meerjarenraming weergegeven. De beoordeling daarvan is bepalend voor de vorm van mijn toezicht, repressief of preventief. Daarnaast ben ik in die brief ingegaan op twee specifieke aandachtspunten bij mijn toetsing, namelijk 'grondbeleid' en 'verbonden partijen'.

Naar aanleiding van de mij toegezonden begroting 2013 en jaarstukken 2011 deel ik u hierbij mede dat ik van oordeel ben dat uw provincie, net als de andere provincies, voor het komende jaar, met inachtneming van artikel 207, 1^e en 2^e lid, van de Provinciewet, onder de repressieve toezichtvorm kan blijven. Dit betekent dat uw begroting geen goedkeuring van mij behoeft.

In deze brief ga ik achtereenvolgens in op de bevindingen over de begroting en meerjarenraming, de uitkomsten van de toetsing van het grondbeleid en de verbonden partijen en de overige financiële beheeraspecten. Deze brief en de aan deze brief ten grondslag liggende feiten zijn ambtelijk met uw provincie afgestemd (hoor en wederhoor).

2. Begroting en meerjarenraming

2.1 Inleiding

Het door mij gehanteerde toezichtcriterium materieel evenwicht gaat uit van een begrotingssaldo dat het resultaat is van uitsluitend structurele baten en lasten. Om te kunnen vaststellen of dit het geval is, heb ik gebruik gemaakt van de richtlijnen over de incidentele baten en lasten die zijn opgenomen in de notitie van de commissie BBV van januari 2012. In mijn bovengenoemde brief heb ik dit aangekondigd. Bij mijn oordeel over het begrotingsevenwicht betrek ik ook (de ontwikkeling van) het weerstandsvermogen en de vrije beleidsruimte.

2.2 Totaalbeeld provincies

Uit het onderzoek naar de begrotingen 2013 en meerjarenramingen 2014-2016 komt naar voren dat alle provincies beschikken over een structureel sluitende begroting. Ook de meerjarenraming geeft ditzelfde beeld.

Datum
14 december 2012
Kenmerk
2012-0000704800

Het totaal van de algemene reserves en bestemmingsreserves van alle provincies wordt per 1 januari 2013 geraamd op bijna € 15,7 miljard (per 1 januari 2011 was dit bijna € 14,0 miljard). Deze stijging is vooral toe te schrijven aan de administratieve afwikkeling van de energieaandelen van de provincie Fryslân. In de periode 2013-2016 is er per saldo sprake van een geraamde onttrekking aan de reserves van € 1,1 miljard (in de periode 2012-2015 was dit ook € 1,1 miljard). Dit betekent een afname van ruim 7% ten opzichte van 2013 (vorig jaar was sprake van een geraamde afname van bijna 8%).

2.3 Beeld van uw provincie

Ik ben van oordeel dat uw provincie voldoet aan het criterium van materieel evenwicht. Dit oordeel is gebaseerd op de risicogeoriënteerde toets van uw begroting en meerjarenraming. Die toets heeft geen bevindingen opgeleverd waaruit blijkt dat uw provincie niet over het genoemde evenwicht beschikt.

De omvang van de door u gepresenteerde reserves neemt in de periode 2013 tot en met 2016 toe van € 2.920,7 miljoen naar € 2.926,6 miljoen ofwel een toename van 0,2%.

Ik constateer dat de begroting en meerjarenraming van uw provincie sluiten, zowel zoals door u gepresenteerd als na mijn correcties voor incidentele baten en lasten.

2.4 Vereisten wet- en regelgeving

De financiële begroting, de meerjarenraming en de paragrafen, die ik op hoofdlijnen heb getoetst, voldoen aan de eisen, die het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) daaraan stelt.

3. Grondbeleid

Dit jaar heb ik het provinciale grondbeleid opnieuw onderzocht omdat provincies door het aanhouden van een (strategische) grondvoorraad het risico kunnen lopen van waardedaling. Daarnaast zijn sommige provincies via verbonden partijen betrokken bij grondexploitaties.

Ik heb het onderzoek uitgevoerd door na te gaan welke informatie de jaarrekeningen 2011 boden over de waarde en mutaties van de grondvoorraad en wat de bevindingen van de accountant waren bij dit onderdeel van de jaarrekening. Ook is onderzocht of mogelijke risico's voortvloeiend uit het grondbeleid voldoende waren benoemd en afgedekt in de betreffende begrotingsparagrafen.

De provincies hebben in hun jaarrekeningen 2011 voor een bedrag van € 461 miljoen aan grondvoorraad op de balans staan. De provincies die het aangaat hebben in de jaarrekening 2011 voorzieningen getroffen om de tegenvallende resultaten van gebiedsontwikkeling op te vangen. Veelal gaat het daarbij om het provinciale aandeel in verliesgevendende grondexploitaties van gemeenschappelijke regelingen en/of publiek-private samenwerkingsverbanden (PPS). In totaal gaat het om een bedrag van € 33 miljoen. Gemeenten hebben in 2011 voor € 2 miljard aan directe en indirecte verliezen genomen, zo blijkt uit de actualisatie 2012 van het onderzoek naar de financiële effecten van de crisis bij gemeentelijke grondbedrijven.

Het bovenstaande ondersteunt de constatering gedaan in de toezichtbrief 2012 dat grondbeleid voor provincies een andere functie heeft dan voor gemeenten, maar dat ook provincies risico's lopen. In de paragrafen grondbeleid en de paragrafen weerstandsvermogen is hiervoor over het algemeen voldoende aandacht.

Datum
14 december 2012
Kenmerk
2012-0000704800

Zoals hierboven opgemerkt krijgt provinciale betrokkenheid bij gebiedsontwikkeling vaak de vorm van participatie in een private onderneming. Dit beperkt het financiële risico omdat dit gekoppeld is aan het gestorte aandelenkapitaal. Indien de participanten garant staan voor de leningenportefeuille van de vennootschap maakt dit het risico weer groter.

Uit het onderzoek naar de verbonden partijen blijkt dat dit risico door uw provincie voldoende wordt onderkend.

4. Verbonden partijen

Ik heb dit jaar onderzoek gedaan naar de kwaliteit van de paragraaf verbonden partijen. De reden voor dit onderzoek is dat ook provincies steeds meer activiteiten onderbrengen bij verbonden partijen. Ik heb er vooral op gelet of in de paragraaf voldoende informatie wordt gegeven hoe groot het belang (aandeel) is dat de provincie heeft in verbonden partijen en de risico's die uit dit belang kunnen voortvloeien. Om daar inzicht in te verkrijgen, is het noodzakelijk om meer te weten over de omvang van het eigen- en vreemd vermogen en of er tekorten worden verwacht. Op dit moment schrijft het Besluit Begroting en Verantwoording nog niet voor dat deze informatie opgenomen moet worden in de paragraaf verbonden partijen. Wel moet deze informatie worden opgenomen in de productenrealisatie. Omdat ik van mening ben dat deze informatie niet alleen relevant is voor het college van Gedeputeerde Staten maar ook voor de leden van Provinciale Staten, is een wijziging van het BBV op dit punt in voorbereiding. Ik zie dat bijna alle provincies dit belang ook inzien en al meer informatie opnemen in hun paragraaf verbonden partijen dan op dit moment is voorgeschreven.

Behalve dat het goed is dat de risico's van verbonden partijen in deze paragraaf worden vermeld, is het ook wenselijk dat deze risico's terug te vinden zijn in de paragraaf weerstandsvermogen en in de paragraaf grondbeleid voor zover het om risico's gaat die voortvloeien uit grondexploitatie.

In onderstaande tabel treft u mijn bevindingen aan naar aanleiding van het onderzoek voor uw provincie:

Inzicht in paragraaf verbonden partijen.

Inzicht in	Gemeenschappelijke regelingen	Overige verbonden partijen
Aandeel/belang	informatie ontbreekt deels	goed
Financiële positie	goed	goed
Risico's (bv. grondexploitatie)	goed	goed

Ambtelijk heb ik vernomen dat de deels ontbrekende gegevens volgend jaar wel in de paragraaf verbonden partijen zullen worden opgenomen. Ik constateer verder dat in de programmabegroting van uw provincie de risico's van verbonden partijen in de paragraaf weerstandsvermogen goed tot uiting komen. In de paragraaf grondbeleid wordt wel specifiek aandacht besteed aan de rol, die verbonden partijen hierin vervullen.

Vanwege dit onderzoek meld ik tot slot nog de resultaten van mijn toezicht op de gemeenschappelijke regelingen waarin uw provincie deelneemt. Ik heb geen gemeenschappelijke regelingen waarin u deelneemt wegens financiële redenen of termijnoverschrijding onder preventief toezicht geplaatst.

Een uitzondering op de termijn voor inzending van de begroting, heb ik dit jaar gemaakt voor de Regionale Uitvoeringsdiensten (RUD's). Om de toezichtvorm van een RUD voor 2013 te kunnen bepalen, moet deze vóór 1 januari 2013 zijn opgericht. RUD's die hun begroting niet voor 15 november aan mij hebben toegezonden, worden onder preventief toezicht geplaatst. Ik vraag deze RUD's om mij twee kwartaalrapportages toe te sturen op basis waarvan ik kan concluderen dat zij financieel op orde zijn. Ditzelfde vraag ik ook van de RUD's, die na 1 januari 2013 van start gaan. Vanwege deze bijzondere situatie heb ik er voor gekozen de toezichtvorm van deze nieuwe RUD's niet in deze melding aan u op te nemen.

5. Overige financiële beheeraspecten

Voor mijn oordeel over uw rekening maak ik mede gebruik van de bevindingen van de accountant. Ik constateer dat Gedeputeerde Staten de gesignaleerde knelpunten en de gegeven adviezen onderschrijven en toezeggen hieraan door verbetermaatregelen gevolg te geven.

Zoals u weet, doe ik momenteel onderzoek naar het gebruik van derivaten bij decentrale overheden en hun gemeenschappelijke regelingen. Uit uw begroting en/of jaarrekening blijkt dat u gebruik maakt van derivaten. Van ambtelijke zijde is dit bevestigd. Wel is aangegeven dat het risico van het gebruik van derivaten beperkt is. Vooralsnog ga ik er daarom van uit dat dit geen effect heeft op de structureel sluitendheid van uw begroting.

Uit het onderzoek zal tevens blijken of gemeenschappelijke regelingen, waar uw provincie aan deelneemt, gebruik maken van derivaten en of daar risico's aan zijn verbonden. Dit kan gevolgen hebben voor uw financiële positie, ook daar ga ik vooralsnog niet vanuit.

6. Tot slot

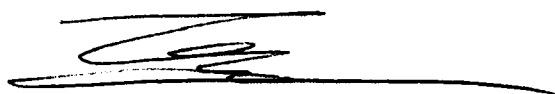
Ik hoop met de vorenstaande opmerkingen u in staat te stellen tot een zo goed mogelijk oordeel over de begroting en meerjarenraming te komen. Indien u wilt reageren op deze brief ontvang ik graag vóór 1 april 2013 uw reactie op deze brief.

Datum
14 december 2012

Kenmerk
2012-0000704800

Een afschrift van deze brief heb ik heden aan Gedeputeerde Staten gezonden.

Hoogachtend,
De minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,
namens deze,

A handwritten signature in black ink, consisting of a series of loops and a long horizontal stroke at the bottom.

T. Livius

Directeur Bestuur, democratie en financiën

Brabantlaan 1
Postbus 90151
5200 MC 's-Hertogenbosch
Telefoon (073) 681 28 12
Fax (073) 614 11 15
info@brabant.nl
www.brabant.nl
Bank ING 67.45.60.043

Ministerie van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties
Postbus 20011
2500 EA 'S-GRAVENHAGE

Onderwerp

Toezichtbrief 2013

Datum

22 maart 2013

Ons kenmerk

3339997

Uw kenmerk

2012-0000704800

Geachte heer Plasterk,

Uw brief van 14 december 2012 betreffende het financieel toezicht hebben wij met belangstelling gelezen.

Wij hebben kennis genomen van uw oordeel:

- dat onze provincie in 2013 onder de repressieve toezichtvorm kan blijven;
- dat de begroting 2013 van de provincie Noord-Brabant voldoet aan het criterium van materieel evenwicht;
- dat onze begroting op hoofdlijnen voldoet aan de eisen die het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten daaraan stelt.

Wij zien hierin een bevestiging van het door ons gevoerde solide financieel beleid. Ondanks moeilijke economische en financiële omstandigheden willen wij deze lijn de komende jaren vasthouden en verwachten wij hierbij door een constructief rijksbeleid te worden ondersteund.

Wij hebben kennis genomen van uw opmerking dat het inzicht in de paragraaf verbonden partijen m.b.t. het aandeel van de provincie in gemeenschappelijke regelingen verder kan worden verbeterd. Dit punt zal bij de begroting 2014 worden opgepakt.

U geeft in uw brief terecht aan dat in de begroting sprake is van het gebruik van derivaten. Het betreft hier de renteswap ter afdekking van het rente fluctuatierisico bij de financiering van het project PPS-A59 (zie de toelichting in de begroting 2013 op blz. 174). Het project PPS-A59 waarin de provincie samenwerkt met het consortium Poort van Den Bosch heeft tot doel het aanleggen en beheren van een deel van de autosnelweg A59.

Het provinciehuis is vanaf het centraal station bereikbaar met stadsbus, lijn 61 en 64, halte Provinciehuis, met de treintaxi en met de OV-fiets.

Het gebruik van een renteswap ter beperking van financiële risico's past binnen de voorwaarden die het treasurywetboek stelt en het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties heeft met deze werkwijze ingestemd. Van bijstortingsverplichtingen is geen sprake. Het renterisico is met de renteswap voor de gehele looptijd volledig afgedekt.

Datum

22 maart 2013

Ons kenmerk

3339997

Provinciale Staten van Noord-Brabant,
de voorzitter

de griffier

